

Шлях Моладзі

Ślach Moładzi

...„Падымайся з нізін, сакаліна сям'я,
Над крыжамі бацькоў, над нягодамі!
Занімай, Беларусь маладая мая,
Свой пачэсны пасад між народамі.“

ЯНКА КУПАЛА.

V I L N I A

З Ь М Е С Т № 6:

1. * * * — М. Машара; 2. * * * — С. Хмара; 3. Шляхам да палепшанья быту — Я. Н.; 4. U 10-tyja ŭhodki śmierci K. Svajaka — J. N.; 5. Вясна прыйшла — Горн; 6. На родным палетку — Андрэй Чэмер; 7. Палемічныя зацёмкі; 8. Chronika; 9. Z kraju; 10. З выдавецкай нівы; 11. Usiačyna; 12. Paštovaja skrynka.

Braty! Ci pravodzicca ŭ Vas školnaja akcyja i ci robicie Vy ŭ hetym kirunku jakija-niebudź zachady. — Pomnicie, što rodnaja biełaruskaja szkoła paviadzie nas da lepšaj budučyni. Kožny biełarus pavinien damahacca biełaruskaje školy!...

Infarmacyi, instrukcyi, druki i farmulary na žadanie vysyłaе biaspłatna školny Sakratarjat: Wilno, Karaleŭskaja 3—8.

В І Е Љ А R U S К А Ј А А В Е С Е Д А.

Беларуская абэцэда.

A, a — А, а.	J, j — Ё, ё.	R, r — Р, р.
B, b — Б, б.	Ja, ja — Я, я.	S, s — С, с.
C, c — Ц, ц.	Je, je — Е, е.	Ś, ś — СЬ, сь.
Ć, ć — ЦЬ, ць.	Ju, ju — Ю, ю.	Š, š — Ш, ш.
Č, č — Ч, ч.	K, k — К, к.	T, t — Т, т.
D, d, — Д, д.	L, l — ЛЬ, ль.	U, u — У, у.
E, e — Э, э.	Ł, ł, — Л, л.	Ŭ, ŭ — Ў, ў.
F, f — Ф, ф.	M, m — М, м.	W, w, V, v — В, в.
G, g — Г, г.	N, n — Н, н.	Y, y — Ы, ы.
H, h — Г, г.	Ń, ń — НЬ, нь.	Z, z — З, з.
Ch, ch — Х, х.	O, o — О, о.	Ž, ž — Ж, ж.
I i — І, і.	P, p — П, п.	Ż, ż — ЗЬ, зь.

„Шлях Моладзі“

МЕСЯЧНЫ ЧАСАПІС БЕЛАРУСКОЙ МОЛАДЗІ.

Складка на 1 месяц 30 гр.; на 3 месяцы 50 гр., на паўгода — 1 зл., на год — 2 зл.

Заграніцу — ўдвая даражэй.

Адрас Рэдакцыі: Вільня (Wilno), Завальная № 1—2
Рэдакцыя адчынена ад гадз. 9 да 3-й папаўдні.

Шлях Моладзі

МЕСЯЧНЫ ЧАСАПІС БЕЛАРУСКАЙ МОЛАДЗІ.

Год VIII.

Вільня, Чэрвень 1936 г.

№ 6 (92).

Міхась Машара

* * *
Вецер зьнямогся зусім,
Бродзячы ў моры калосься —
Лёг адпачыць паміж ніў;
Сьціхлі кусты вербалозьзя.

Дзень — адыйшоў... За гарой
Сонца згарэла ў пажары.
Яркія зоры над ціхай зямлёй
Сеялі сонныя чары.

Ночка прыйшла на зямлю,
Ночка прыйшла, якіх мала.
Ціхую казку сваю
Дзіўнымі дзівамі ткала.

Хмельная трэль салаўя,
Ціха няслася здалёка.
Родная вёска мая —
Вёска заснула глыбока.

Сэрца трывожна чамусь
Слухае казку начы.
Быццам ізноў Беларусь
Сьпіць ад мяжы да мяжы.

Вясна—1936.

С. Хмара

* * *
Чырваньню макаў закрасавалі
Хусткі — дзяўчатаў — апінкі —
Ў вачах дваіліся, учацьвераліся —
Маілі вуліцы, рынкі.
Сонца касулькамі з неба ўсьміхалася
— Хусткі ўсьміхаліся сонцу —
Чырваньню яркаю песню пялі
Й ракою ліліся; бясконцай.
Ятрылі сэрцы. Калолі, як джала,
Панскія вочы — апінкі. —
Вёска жаночы так дзень спатыкала:
Дэманстравала на рынку.

Шляхам да палепшаньня быту

(З прычыны Дня Коопэрацыі).

З усіх старон чуем нараканьні і бедаваньні. Няма хлеба, няма зямлі, няма працы, няма грошай, гінем у цемры і бядоце і г. д. Палажэньне агульнае, а краю нашага і беларускае моладзі—асабліва цяжкае. Трэба шукаць выхаду, трэба шукаць спосабаў і магчымасьцяў паправы сьвайго быту. Але як?

Вось-жа дамагаемся зямельнай рэформы, дамагаемся надзелу зямлёй беззямельных і малазямельных, маем вялікія і прыгожыя пляны і пр грамы перабудовы жыцьця. Дамагаемся працы і школы, дамагаемся ўрэшце належных нам правоў і свабоды. Усё гэта добра і трэба гэта рабіць усім дружна і арганізавана, бо толькі тады гэтыя дамаганьні будуць заспакоены. Робячы аднак гэта, трэба нам памятаць, што мала толькі дамагацца, а трэба ў гэным кірунку ўсімі магчымымі шляхамі йсьці. Трэба свае дамаганьні чынамі падтрымліваць і пачаць канкрэтную барацьбу з найбліжэйшым ворагам.

Сяньня, жывучы нават у цяжкіх абставінах, даём мы аднак магчымасьць утрымлівацца розным спэкулянтам, пераважна чужым гандляром і перакупшчыкам, дармаедам, пасрэднікам, а часта мазольна зароблены грош пушчаем на рэчы непатрэбныя — на тытун і гарэлку. — Дык мейма-ж меру. Ня дайма ані граша на тытун і гарэлку, зьнішчма пасрэдніка-спэкулянта арганізаваньнем і падтрымліваньнем сваіх коопэратываў.

Праўда, арганізацыя коопэрацыі ў Польскай Дзяржаве апошнім часам вельмі абцяжана. З усімі аднак перашкодамі трэба рашуча змагацца і рабіць сваё, бо-ж коопэрацыя зараз-жа можа нам даць канкрэтныя і дадатнія вынікі ў нашай барацьбе з вызыскам, каторы так нам даецца ў знакі. Праўда, яшчэ гісторыя коопэрацыі на нашых землях вельмі сумная, але яна няхай нас не адстрашае ў працы, а няхай будзе толькі нам навукай, як да коопэрацыі брацца ня можна. Бо-ж тое, што раз нам праца ў гэным кірунку не ўдалася, ня сьведчыць, што ідэя коопэрацыі благая. Творачы коопэратывы, як спажывецкія, так крэдытныя і вытворчыя, аддавайма іх кіраўніцтва людзям сваім—беларусам—чэсным, умелым, а пры тым тварэма належную сваю над імі кантроль.

Памятайма так-жа, што творачы сваю беларускую коопэрацыю, творым эканамічную падставу свайго адраджэньня, даём працу сваім людзям, рэальна прыступаючы да палепшаньня свайго быту.

Дык падтрымлівайма дружна свае дамаганьні, узнаўляйма і ўзмацоўвайма іх, арганізуймася, закладайма беларускія коопэратывы, каторыя напэўна моцна памогуць нам у нашай барацьбе за сьветлыя свае ідэалы!

Я. Н.

U 10-tyja ũhodki ťmierci K. Svajaka

Sonca pavoli chilŕlasia ũniz, kidajučy zolata-čyrvonyja svaje kasuli. Sosny vysokija cicha ťumieli, łoviačy huki dalokija, ťopat kustoũ przyziemnych i homan duboũ i asin. Dzieťci daloka pad sinim i čystym niebam, slaviačy ũsiomahučaha, ťpiavaũ pieťniu viačerniuju ťery ťaũranak.

Kazimier Svajak (Ks. Kastanty Stepovič).

Pamału i pavažna dzień ustupaũ svajo miesca nočy viaťnianaj. Nivy ũžo apuťcieli, a pastuťki ťto-raz čaťciej kidali svoj zrok na zachad, čakajučy kanca svaje pracy. U mieťcie taksama praca užo spyniałasia. Tolki pa chodnikach ludzi chvalami pŕyli i pŕyli. Viežy i kupały jaťče załacilisia, a drevy redkija ũ drem zapuskalisia.

Tak cicha i pryhoža kančala svoj viek karotki subota 6 červienia 1936 h. Cicha i pryhoža było ũsiudy. Cicha i pryhoža było i na mohilkach Rossa la Vilni, dzie nad mahiľaj piešniara Bielarusi narod z usich staron — z miesta i viosak dalokich — u vialikuju hramadu sabiraŭsia.

Ale dzie-ž mahiľa paeta? Dzie-ž mahiľa Svajaka slaŭnaha? O, siańnia znajšci jaje nia lohka, choć lažyc jana na horcy, što Horkaj Litarataŭ zaviecca. Siańnia na miescy henym z usich staron kvietki i vianki vidniejucca. Ludziej nadchodzić što-raz bolš, a miesca mahiľki pry kvietkach aznačajuć strojnaju pstavaju bielaruskija skaŭty, stojačy na hanarovaj straży. Naŭkoľa ich sialanki, sialanie, moľadz, intelihiencyja, rabotniki i miaščanie. Usie jany zyjšlisia siudy, kab pakľanicca svajmu paetu za jahonuju pracu dla Bielarusi, ušanovać jahonuju pamiać, a miesca hrobu jahonaha pamiatnikom na vieki aznačyc.

Uračystaść pačalasia. Pry kvietkach u ũborach kaščielnych źjaviŭsia Ks. A. Stankievič, tavaryš i apiakun pradčasna zhasšaha paeta. U hetuju chvilinu chor piaje bielaruskuju rehlijnuju piešniu „O, Boža, Zbaŭca naš“... Pašla ciša... A dalej plyli ũžo slovy pryhožyja ab Svajaku z vusnaŭ Ks. A. Stankieviča, katory taksama adkryŭ i pašviaciŭ pamiatnik. Pramaŭlaŭ: tak-ža i ũspaminami svaimi ab Svajaku dzialiŭsia i druhi jahony siabra Ks. V. Hadleŭski. Zakončana-ž była ũračystaść ahulnymi molbami za supakoj dušy piešniara i himnam: „Boža, što kališ narody“...

Pavoli raschodzilisia ludzi i jšli ũ zalu BIHiK na akademiju ũ čeść Svajaka. Na Horcy Litarataŭ, na Rossach, siarod viankoŭ i kvietak nad mahiľaj, siarod dreŭi kryžoŭ vidnieŭsia pamiatnik novy — plita prostaja, kamiennaja, z znakam liry, imiem paeta i jahonymi praročymi slavami:

„Idzie voš jasnaja para,
Pravidu šviecić nam zara,
Ajčyna — Maci — Bielaruś,
Haroj, žyva!...“

Zala Instytutu zahadzja ũžo była pryhatavana i prybrana. Na frontavaj ścianie pad herbam Pahoni, u bieľa-čyrvona-bieľych ściahoch i žyvych kvietkach, visieŭ partret K. Svajaka. Ludziej mnoštva, tak što ũsie nie mahli pamiaščicca.

Akademiju adčyniŭ inž. A. Klimovič, katory naŭpierad ad imia šviatkavalnaha Kamitetu 10-tych uhodkaŭ śmierci K. Svajaka padziakavaŭ usim hramadzianam, jakija skľadali achviary na niadaŭna adkryty pamiatnik i zaprapanovaŭ ušanovać pamiać paeta chvilinaj maŭčańnia, a ũ hetu-ž časinu chor BIHiK prapiajaŭ žalobny marš „Rasstaŭsia z nami Ty na vieki“...

Dalej iznoŭ mieŭ hoľas Ks. A. Stankievič, jaki pračytaŭ cenny i cikavy referat ab žyci i tvorčaści K. Svajaka.

Kazimier Svajak — ci lepš Kastanty Stepovič, praŭdzivaje prožvišča katoraha takoje było, — radziŭsia ŭ v. Barani, šviancianskaha pav. Byŭ jon synam sielanina. Zdabyŭšy pačatkavuju ašvietu, pieražyŭšy mnoha hora, vučyŭsia ŭ miestavaj škole ŭ šviancianach, a pašla, pašviaciŭšysia duchoŭnamu stanu, u Duchoŭnaj Seminaryi ŭ Vilni, katoruju končyŭ i ŭ 1915 h. byŭ vyšviačany na ksiandza. Budučy ŭ seminaryi (1906 i 1907) paznajomiŭsia Svajak z bielaruskim rucham, hałoŭna praz „Našu Nivu“ i pašla pačaŭ pisać, addajučy pieršyja svaje tvory da droku ŭ čas. „Bielarus“. U henym časie Svajak pačaŭ zapadać na zdarou' i musiŭ vyjaždžać lačyc svaje chvoryja hrudzi ŭ Zakapanaje za Krakavam. Padlačyŭšysia i atry

Adkryćcie pamiatnika Kaz. Swajaku.

maŭšy stanovišča duchoŭnika na wioscy, Svajak enerhična pracuje siarod narodu dla bielaruskaj spravy, ušviedamlajučy ludziej, vučačy moladž i ašviačajučy jaje, dy zasiavajučy ŭ sercy kožnaha bielarusa luboŭ da svajho narodu i da svajej Bačkaŭščyny. Vialikaja ŭsiašvietnaja vajna, nienarmalnyja žyciovyja abstaviny, pieraškody ŭ bielaruskaj hramadzkej pracy z boku polskaha duchavienstva i inš., a tak-ža sama praca niščyli kvołaje zdarouje paeta. Svajak što-raz čašciej prabyvaŭ ŭ Zakapanym, u mieru adnak sił pisaŭ. Urešcie-ž, čujučysia zusim asłablenym, zažadaŭ pryjechać u Vilniu i tut 6.V.1926 rasstaŭsia z hetym švietam, pakidajučy pa sabie nie maŭuju i velmi cennuju litaraturnuju spadčynu.

Hałoŭnyja tvory Svajaka heta: zbornik vieršaŭ „Мая ліра“, wydany ŭ 1924 h., „Dzieja majej myśli, serca i voli“ (dniaŭnik), pjesa „Janka Kancavy“, „Чарку дай браце“ (apaviadańnie vieršam), „Kupalle“ (relihijnaja misterja, asnuta na biełaruskaj mitolohii), malitaŭnik dla biełarusaŭ katalikoŭ „Hołas Dušy“, roznyja vieršy, apaviadańni i artykuły, raskinutyja pa roznych biełaruskich čas piśach.

K. Svajak, jak sam kazaŭ u ŭstupie da „Majej Liry“, pišaŭ „nie dla blichtru ani slavy“, ani taksama „dla zabavy“. Jon pišaŭ z vialikaj lubovi da Bielarusi, da svajho narodu. Praŭda, Svajak pierš za ŭsio byŭ paetam relihijnym, ale adnačasna vialikim patryjotam i myślicieleŭ biełaruskim. Ab hetym śviedčyc usia jahonaja tvorčaść. Voźmiem voś dla prykladu chacia-b paru jahonych vieršaŭ, a navočna ab hetym prakanajemsia.

Hej ty, rodnaja staronka,	Ty ciarpieńnie dušy hoiš
Hej, krajočak miły,	I źniamohu cieła,
Chvalić budu ciabie zvonka	Žyćcio tvoryš, pieśni roiš,
Da samaj mahiły!	Vučyš žyc umieła.
Kali-ž chto ciabie nia lubić,	
Kraj moj rodny, miły,	
Chaj dušu svaju zahubić,	
Rastraciüşy siły.	(Čar Ajčyny).

O Boža — Boža, spašli źmiłavańnie
Nad Tvaim ludam, što poŭny niadoli,
Bo ŭžo-ž jon prosić daŭno źmiortvychstańnia,
Kab vyjšci z kryŭdy, z hrechu i niavoli.

Čužyniec lud Tvoj addaŭ na pakusu,
Kab z jaho serca vyhnać Ciabie, Boža;
Chaj kroŭ biazvinnych, da hrechu prymusy
Pabudziać hnieŭ Tvoj na narod varožy.

Zbudzi, o Boža, lud Tvoj padniavolny
Na trud svabodny, na łasku spakoju,
Ūzhlań na jahony los ciažki — mazolny.
Na chleb miašany z horkaju ślazoju.

Ūzhlań, o Boža, — zoram svajej mocy
Sakruš niačystych pracu ruk pahanych,
A bahastaŭ svoj lud biedny rašočy,
Jak maci kvotlych dzieťak miłavanych.

(„Maja Lira“—Ad te levavi...)

K. Svajak heta hłyboki biełaruski filozaf, ideoloh biełaruskaha adradžeńnia i prarok lepšaj budučyni, bo-ž pišaŭ jon:
Śviet čaroŭny-cudoŭny mianie ŭziaŭ ŭ abojmy
Napaiüşy adviečnaj žurboj ideału,
Tvoraŭ dziŭnych usiudy vidžu cely plojmy
I čuju nad saboju ŭsiebytu navału. (Duša Maja).

Dla ũsich-ža ludcoŭ, hdzie joŝc ich kolki,
 Adnaŭo treba na ŝwiecie tolki —
 Biez čaŭo ŝviet naŝ — bliudna daroha:
 Uŝim da ŝčaŝcia patreba Boha. (ŝčaŝcie).

I duch narodny advažna paŭŝtanie:
 Raŭniaci budzie daliny i hory.
 Budavać budzie na złomach ajčyny
 Rukoj mahutnaj z ahniom Prometeja. §
 A sam jak zhinie, daŝc testamant synu,
 Kab nie zmaleła Ajčyny ideja... (Ačyny miłaj...

Pamiatnik K. Svajaka.

Zdabyć treba pierŝ ziamielku, Hlań kruhom, bratok moj rodny,
 Bo kraina-matka ũsim: Padzivi naŝ rodny kraj:
 Chlabok rodić i kudzielku Jon bahaty, jon prastorny —
 Dzieciam rodnym, nia čužym. Jamu trud ty svoj addaj!

Voŝ ziamielku inŝym ładam Budzieŝ mieć ziamielki ũdoval,
 Dzialić treba čym daŭniej: Ŝkoly zrobiacca z dvaroŭ;
 Čto nam pavukom, ci hadam, I aviečkaj i karovaj
 Pojdzie proć raniej-paźniej. Zmożyŝ panskich ŝlachtunoŭ.

Hej, budujcie-ž, maje ludcy,
 Žyćcio novaje naŭkruh,
 Navat sonki chaj pračnucca, —
 Čto nia vorah—budzie druh! (Hej, budujcie!)

Narod byŭ asobna, tvaryŭ svaju siŭu, —
Kultury nia mieŭ, a tvaryŭ...

Narod moj ty biedny, padziakuj ty Bohu,
Što možaš ciapier pakazać,
Sabranuju siŭu na tuju darohu,
Dzie možna svabodu spaznać.

Chto syn tvoj—syn wioski—niachaj chutčej ŭstanie,
Pratreć svaje vočy na dzień,
Idzieć bo para — para źmiortvychstańnia —
„Pałożan tapor na kareń“.

Advažna-ž, moj bracie, ty praŭdu ad Boha
Niasi ŭ šviet šyroki na kraj,
A choć i ciarnista tvaja šlach-daroha, —
Jana zaviadzieć aź u raj! (Šlacham ciarnistym).

Tłumačeńnia, komentaraŭ vieršy henyja zdajecca nie pa-
trabujuć, bo-ž Svajak vyrazna ŭ ich kaža, jak lubym byŭ jamu
rodny kraj, što było, što jość, što treba rabić i što budzie..

Hłybaka adčuvaŭ i pamastacku apisvaŭ Svajak i pryrodu
Biełarusi. Hałoŭnymi adnak matyvami jaho tvorstva źjaŭlalisia
asabistyja pierażyvańni i filozofična-relihiynija dumki, u šviate
katorych vypracouvaŭ jon biełaruskuju ideolohiju.

Sioleta minula ŭžo 10-ć hadoŭ ad śmierci paeta. Ale jon—
Svajak — naleža da tych, što śmierciaj svajoj rodziacca da
novaha žyćcia. Svajak zapraŭdy „*nie pamior, a naradziŭsia!*“,
jak sam ab hetym za žyćcia praročyŭ. Tamu ŭ tvorčaści Svaja-
kovaj tak šmat siły, z jakoj treba karystać i nam, biełaruskaj
moładzi.

J. N.

Вясна прыйшла

Вясна прыйшла — цвітуць сады,
Сяйбіт выходзіць ўжо на поле,
Кідае зерне ў пух ральлі,
Каб сабраць жніва лепшай долі.

Вясна прыйшла — цвітуць сады,
Жывая кроў хутчэй іграе.
Браты! Хто духам малады,
Ўставай, бо праца рук чакае!

Вясна прыйшла — цвітуць сады;
Ўжо новых дзён зара усходзіць.
Праз векаў век цярпелі мы,
Цяпер пара сказаць ўжо: годзі.

Вясна прыйшла — цвітуць сады;
Ў грудзёх бурляць прылівы сілы;
Я чую покліч барацьбы
За свой народ, за край свой мілы!
Горн.

На родным палетку

4)

IV.

З шумам і гоманам надыходзіла трыумфуючая вясна. Тысячы ручаёў, разагрэтыя залацістымі праменьнямі сонца, сьляпілі вочы сваім мігатлівым, люстрана-жвавым бегам!

На чорных, вогкіх узгорках паказалася першая бледная траўка, над нівамі і пасёлкамі лунаў серабрысты галасок жаўранка.

Сонны бярэзьнік, прабуджаны залётнымі падмухамі вяснянага ветру, ледзь чутна шумеў бязьлістымі галінкамі.

Рэкі грозна гаманілі мутна-жоўтымі хвалямі, заліваючы дарогі, палі і сенажаці.

Васіль чытаў апошнія навіны „Нашай Працы“ і „Беларускай Крыніцы.“

Ад ранаў у часе пажару ўжо мала што асталося, толькі падвязаная рука была сьведкай паважных апёкаў.

Вясняны ветрык рассыпаў валасы Васіля, перагортваў бачыны газэты, абдуваў пахам палёў і сенажацяў.

Прагледзіўшы газэты, Васіль задумаўся аб тым, як цяжка жывецца беларускаму селяніну, як кожны цягне з яго апошнія сокi, зьдзекуецца, ашуківае...

І дзе шукаць рады? Толькі і толькі ў сваёй уласнай самаабароне!

Пакуль сялянства не сарганізуецца, пакуль кожны будзе йсьці пасабе, датуль будзе бітым і ашукваным.

Не! Ня можна пакінуць справы на першай няўдалай спробе!

Трэба далей прабаваць, трэба будзіць народ!

* * *

— Вася, госьць да цябе прыйшоў! — клінула маці. — Хто?... А...а! Панна Алесья!... Якая-ж важная справа прывяла „паненку“ да мяне?

— Не жартуйце з мяне, Васіль. Выратавалі мне жыцьцё, ды яшчэ „якая прычына“... Прышла падзякаваць Вам — выцягнула да яго руку. — Шчыра, з усяе душы дзякую! І паверце, ніколі не забуду, што вы рызыкавалі сваім маладым жыцьцём для зусім далёкай і мала знанай асобы! — гаварыла, моцна ціснучы яго руку.

— Пакіньце, пакіньце! — спыняў Васіль. — Нічога надзвычайнага я не зрабіў, а тое, што зрабіў для Вас, зрабіў-бы і для кожнага іншага. Вось лепш скажэце, чым магу быць карысным „пані інструктарцы?“

— Ах, пакіньце ўжо гэтыя кпіны! Ну што-ж у тым кепскага, што працую ў польскіх установах? Каб былі беларускія, то працавала-б у беларускіх!... Ці я вінавата, што іх няма?... А калі хочаце ведаць, дык прыйшла запісацца ў ваш гурток...

— О, спазьніліся! Гурток наш не зацьверджаны і разгнаны вашымі „стшэльцамі“ ды іншымі прыяцелямі...

— Зусім ня прыяцелямі! А што знаюся з імі, то яшчэ ня доказ, што падзяляю іх думкі! Напэўна й вы знаецеся ня толькі з прыяцелямі...

— Знаюся, але не супрацоўнічаю так, як вы!—Але пакінем гэтыя спрэчкі! А вось цікава, чаму панна Алеся раптам пачула сымпатыю да нас, што аж гатова запісацца ў беларускі гурток? Здаецца раней крыху йначай думала?...

— Што раней я думала, — ня ведаеце, а калі-б і кепска думала, то кожны можа мыляцца..

— Адным словам, цяпер хочаце працаваць у беларускім гуртку, на карысьць беларускага адраджэньня? Ну, дык я вельмі рад, што вынес з агню не якуюсь ляльку, а салідную і чэсную грамадзянку. Працы маем аж зашмат. Але ведайце, што і перашкодаў ня мала!

— Перашкоды бачыла на ўласныя вочы! Пра гэта можаце не казаць. Толькі як жа працаваць, калі ваш гурток разьвязаны?

— Заложым другі! Або папрабуйце залажыць у Сялішчох.

— У Сялішчох? Але я ня ведаю, ці патраплю, ды ў нас-жа й так ужо ёсьць некалькі арганізацыяў.

— Ага, то вам шкада рабіць канкурэнцыю „Стшэльцу“ ды „Кулку млодзежы,“ — ну, калі так, дык няма чаго гаварыць!..

— Але-ж не! Толькі трудна будзе распачаць... Блізка што ўсе дзяўчаты й хлопцы належаць да польскіх арганізацыяў...

— Блізка ўсе, але ня ўсе!

— А зрэшта папрабую! Але вы мусіце мне дапамагчы. Радасны ўсьмех Васіля быў ёй адказам.

* * *

— Грамадзяне! Суседкі і суседзі! — прамаўляў Васіль на скліканым у справе залажэньня коопэратывы сходзе.

— Ці-ж не даволі вы цярпелі голаду, холаду, вызыску і гора! Ці вам павек хочацца быць гноем для чужое нівы? Ці вам мілейшы жyd або іншы чужынец ад родных дзяцей і суседзяў?

— Годзе зьдзеку і ашуканства! Вазьмеце сваё жыцьцё ў свае ўласныя рукі! Прыгледзьцеся іншым народам. Чэхі, Галяндцы, Швэды, Немцы — маюць сілу і дабрабыт, бо

сарганізаваліся ў коопэратывы. Самі сваімі справамі кіруюць, самі карыстаюць з заробтку, які мае ў нас кожны прыватны гандляр.

Няхай кожны з вас зложыць па 10—15 зл., за супольныя грошы заложым уласны коопэратыў, а за гадоў 4—5, выдаткі вам зьвернуцца падвойна-патройна!

Скончыў прамову, запрашаючы прысутных да дыскусіі.

— Вось, кажаш, заложым коопэратыў — адазваўся дзядзька Пятрук. — Але-ж мы ўжо закладалі гадоў 8 таму назад! І грошы далі, і ўправу выбралі, — усё як сьледуе абгаварылі, а цяпер пайдзі пашукай! Ні слыху, ні дыху! Прапала ўсё!

— Нічога, брат, з нашымі людзьмі ня зробіш... — аказаўся Кастусь Турын. — Задурны мы, брат, народ! Ня варта прабаваць, усё роўна з гэтага нічога ня выйдзе..

— Не гавары так, Кастусь, — высунуўся дзядзька Ігнат. Ня выходзіла дагэтуль, бо рукі няўмелыя былі. Але калі за справу возьмемся ўмела, дык мусіць удацца!..

— Удасца?! Як вунь у Гаравой!.. Грошы прапілі, тавары пакралі, ды на гэтым і скончылася коопэратыў!..

— Ха, ха, ха!.. Ты, Васіль хоць не прапі!.. пачуўся сьмех у грамадзе.

— Суседзі! — перарваў Васіль. — Калі хто йшоў сюды на жарты і сьмехі, дык моцна памыліўся! Хто хоча жартаваць, няхай ідзе на вуліцу, тут на гэта ня месца!

— Некаму відаць не падабаецца, што селянін хоча вырвацца з цемнаты, ды стаць на моцных гаспадарчых падставах... Такіх нам на сходзе не патрэбна!..

— Калі не патрэба, дык рабі сам свой коопэратыў, а мы пойдзем да хаты! — пачулася з грамады.

— Хадзеце людзі!.. Ня варта траціць часу!..

— Вось маўчэце там! Расхадзіліся вельмі!.. — спыніў незадаволеных дзед Пранук. — Дай разумнейшым слова сказаць!

— Так, так! Не перашкаджайце там, грамадзяне! — пачуліся галасы.

— Я прапаную, — аказаўся вучыцель Грэчка, знаны ўсім свой чалавек, — каб выбраць камітэт, які заняўся-б зборкай паёў і справай памешканьня, а пасля выбраць загадчыка коопэратыву.

— Дазвольце, людзі, — прамовіў узноў Васіль — ці ня лепш будзе вясці сход так, як у праграме прадбачана? Устаноўім вышыню паёў, выбярэм скарбніка, адказнага кіраўніка коопэратыву і наглядную Раду, а тады абгаворым справу памешканьня, тэрмін узносу паёў і наступнага сходу.

Словам, Васілю ніхто не спраціўляўся і яшчэ з гадзіну цягнуліся нарады сходу, аж урэшце выбралі ўправу, нагляд-

ную Раду, вызначылі тэрмін наступнага сходу, разважылі яшчэ некалькі справаў. Васіль зачыніў сход і дзядзькі, балакаючы ды пакурваючы люлькі, грамадкамі пачалі расходзіцца дамоў.

* * *

Аднойчы вярталіся Васіль з Алесяю з недалёкага мястэчка да дому. Гаварылі пра розныя справы, жартавалі, сьмяяліся.

Абое чуліся маладымі і дужымі, поўнымі здароўя і энэргіі.

Васіль цяпер непадобны быў да таго, што вяртаўся з далёкага места да хаты. Загарэлы твар, пэўныя рукі і паходка, гучны сьмех і гумар замянілі сьлед непраспаных над кніжкай ночаў. Алеся добра і пэўна чулася пры гэтым шчырым і чэсным прадстаўніку беларускай інтэлігенцыі. Тае праўдзівае інтэлігенцыі, якая ня выракалася свае вёскі, ня шукала лёгкага хлеба на чужыне, але свае маладыя сілы ахвяравала на карысьць народнага руху.

— Ну, што-ж, Алеся, — казаў сьмяючыся Васіль, — як бачыш, грамадзкая праца ня лёгкая, але хочучы — працаваць можна!

Алеся задумана глядзела на шырокае мора жыта, на цёмна-сіні далёкі лес і ясна-сіняе неба.

— Так, працаваць можна, але ці ведаеш, што мне пазбаўляюць пасады, калі не пакіну арганізацыйна грамадзкае дзейнасьці на беларускай ніве?

А тады ўсе мае надзеі на далейшую адукацыю і кар'еру прапалі беспаваротна!...

Вецер лёгка хваляваў яе валасы, тузаў спаднічку і хвартушок.

Дзявочыя грудзі калыхаліся роўным, здаровым аддыханьнем.

Васіль з прыемнасьцю глядзеў на гэтую вясковую красуню-інтэлігентку і думаў: „Вось з такою дзяўчынай можна рука аб руку прабіваць сабе шлях да лепшай будучыні... Каб толькі адарваць яе ад чужацкіх уплываў!...“

— Слухай, Алеся — адазваўся па хвіліне, — ці ты лепей згадзілася-б жыць у недастатку, але чэсна і спакойна, ці мець усяго даволі, але адначасна вечныя дакоры сумленьня? Бо я дык бяспрэчна выбраў-бы першае. Шчасьце не ў багацьці. Пэглядзі, колькі ёсьць багатых людзей на сьвеце! А ці яны шчаслівыя?... Напэўна большасьць іх горш чуецца за мяне.

Наша вёска бедная, але мае добрае палажэньне, кожны сюдою праходзіць і праяжджае. Калі-б хто чэсна і добра павёў коопэратыў, сяляне адкараскаліся-б ад вызыску і ашуканства пасярэднікаў.

Пакінь, Алеся, працу на карысьць чужынцаў! Вазьміся за коопэратыў! Таксама будзеш мець кусок хлеба. Я буду табе апорай і падмогай, будзем працаваць разам, будзем будзіць наш нешчасьлівы народ да лепшай долі, і прыйдзе дзень, калі „загляне сонца і ў наша ваконца“!

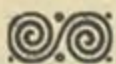
Ускінула на яго свае прыгожыя сінія вочы і ціха прагаварыла: — Ці-ж мне самой прыемна працаваць між чужынцаў? Але што скажуць бацькі?..

— Бацьком мусіш вытлумачыць, што хочучы астацца чэснай, ты ня можаш зрабіць іначай; і што, калі коопэратыў добра разаў'ецца, дык зможа даць табе прызваітае і пэўнае ўтрыманьне, а ня нейкую няпэўную ласку з чужое кішані... Ды з коопэратыву й бацькі будуць мець карысьць. Няхай ведаюць, што гэта ня толькі абавязак, але і ўласны інтэрас!

А калісь... хто ведае, ці нашы дарогі ня сыдуцца разам?.. Мо' лягчэй будзе зносіць перашкоды і праціўнасьці лёсу...

Гэтым часам падыйшлі да павароткі ў Зарэчча. — Ну, бывай, Алеся! Пастарайся зрабіць так, як я казаў. Добра?..

— Пастараюся! — адказала яму сьмяючыся і выцягваючы на разьвітаньне руку. (д. б.)

ПАЛЕМІЧНЫЯ ЗАЕЦМКІ

„Не-стары“ — Максім Танк — Міхась Машара

Дзеля таго, што ня ўсе людзі аднолькавыя маюць пагляды, што не аднолькава думаюць часта вядуць між сабою спрэчкі, дыскусіі — палемікі. Палеміка-ж ведзеная культурна зьяўляецца вельмі добрым спосабам для вырашаньня непаразуменьняў, крысталізацыі паглядаў і агулам для выясьняньня розных няяснасьцяў і нясумернасьцяў. Я, пачынаючы палемічны аддзел у „Шляху Моладзі“, хачу сказаць пару слоў аб маладым бел. паэце Максіме Танку і ягонай крытыцы.

Максім Танк, як усім ведама, зьявіўся на беларускай літаратурнай ніве нядаўна. Паэт гэты мае бясспрэчна не малы талент і бел. грамадзянства спаткала яго вельмі прыхільна, а пэўная група людзей нават энэргічна высоўвае яго на першае месца. З агульным прызнаньнем Танка паэтам таленавітым не згадзіўся, і то яшчэ ў форме непрызваітай, крытык „Роднага Краю“, нехта „Не-стары“, каторы ў № 4 успомненага часопісу востра заатакаваў Танка. Выступленьне „Не-старога“ выклікала ў грамадзянстве агульнае незадаваленьне і нясмак. Зарэагаваў на гэта і сам Танк у № 7 (8) „Нашай Волі“, вершам „Крытык“, у якім, пачынаючы ад сабак, дэфэнзывы, касьцей і розных іншых „красных славечак“, злаяў і збэсьціў „Не-старога“. Выступленьнем гэтым, ясна, Танк пабіў сябе ў агульна-грамадзкай апініі горш, чымся біў яго „Не-стары“, і бязумоўна аслабіў варожасьць настрояў супроць „Роднага Краю“, а што найгорш — выявіў нявытрыманасьць і вялікую чуткасьць на крытыку.

Пасьля гэтага здавалася, што Танк, калі будзе штось аб кім гаварыць або пісаць, дык будзе напэўна асьцеражнейшым. Адноў дзеж там... Адказаўшы „Не-старому“, Танк ускладае на сябе рызу крытыка і пачынае „крытыкаваць“... І то каго?.. Свайго старэйшага таварыша, Міхася Машару... Ды яшчэ як?.. — Словам, той-жа Танк, які так востра выступаў супроць „Нестарога“, у сваей крытыцы адносна Машары куды перавысіў „Нестарога“... — Што-ж тады павінен быў-бы рабіць

Машара йдучы сьлядамі Танка? Ці-ж-бы ўвялічыць ягоную лаянку адносна „Не-старога“ і прысьвяціць яе яму — Танку?.. Але не аб гэта нам ходзіць.

Наўперад мусім сьцьвердзіць, што такая крытыка, як „Не-старога“ і Танка, перасычаная нейкай злосьцяй, зайздрасьцяй ды як-бы вывышаньнем сябе, — гэта агулам ніякая крытыка, а проста злосная некультурная нагонка і ёй у беларускай прэсе не павінна быць месца. З гэтым трэба раз на заўсёды скончыць.

Бараніць Машары ад Танкавай крытыкі мы ня будзем, бо яна плыткая, вузкая, злосная, беспадстаўная і някультурная. Агулам Танк чамусьці надта вуска ўсё бярэ і хоча ў кожным творы бачыць толькі праграмы, клясавасьць, партыйнасьць і панад гэта ня можа падняцца. А гэта, на наш пагляд, кепска. Бо ня можна да ўсяго падходзіць памасонску. А іменна, што тое, што ёсьць маеі партыі, майго кірунку, хоць яно і гнілое, то аднак дабро, а рэшта — ўсё дрэнь... Трэба помніць, што кепскі хрысьціянін можа быць горшы за камуніста і наадварот — камуністы чалавек чэсны, хоць і няверучы, можа быць лепшым ад якога-небудзь хрысьціяніна. Дык ня дзіва, напрыклад, што Машара шукае наўперад чалавека беларуса, якому справа Беларусі ёсьць блізкай, а не тых ці іншых партыйцаў.

Трэба помніць так-жа аб тым, што паэтыцкі талент гэта ня ўсё, бо вось быў у нас паэт — Бартуль — з вялікім талентам паэтыцкім і радыкалізмам, а яго ўжо няма, хоць целам ён жыве...

Яшчэ аб дэкларацыі правоў маладога пакаленьня Польшчы

Як чытачы „Шляху Моладзі“ хіба сабе прыпамінаюць, у № 4 „Шл. Мол.“ была абгаворвана дэкларацыя правоў маладога пакаленьня Польшчы і справа падпісваньня яе. Вось-жа тады адносна гэнай дэкларацыі занялі мы нэгатыўнае становішча і ня думаем, ясна, зьмяняць яго, пакуль сама дэкларацыя ня зьменіцца. Тым больш, што пасья таго рэдакцыя „Шляху Моладзі“ атрымала шмат пісьмаў ад беларускай моладзі з вёскі, у каторых бадай усюды было падчыркнута, што дэкларацыя павінна быць датасавана і да вымогаў беларускага жыцьця. Гэтым-жа самым беларуская вясковая моладзь пацьвердзіла правільнасьць нашага становішча.

Трэба сказаць, што было пісьмо з вёскі „Старога“, які чамусьці ўмяшаўся ў справы моладзі, і які моцна бараніў дэкларацыю, даказваючы патрэбу яе падпісваць. У канцы аднак ён-жа цьвердзіць, што „Будзе і мусіць стварыцца (адзіны фронт маладога пакаленьня—рэд.) у галоўнай меры пад знакам нацыянальнага руху“. „Гэта — пісаў далей ён — цяпер галоўнае зьвяно нашай працы“.

Дык вось-жа дзеля таго, каб ня згубіць нацыянальнага знаку — мы, беларуская моладзь, ня можам і думаць падпісваць дэкларацыю правоў маладога пакаленьня Польшчы ў дасюлешняй яе рэдакцыі.

Пішучы аб дэкларацыі правоў маладога пакаленьня Польшчы трэба ўспомніць і аб нядаўна абвешчанай праграмавай дэкларацыі польскай студэнцкай лявіцы віленскага унівэрсытэту — Z.P.M.S. і Z.P.M.D.L. U.S.B. Вось-жа дэкларацыя студэнцкай лявіцы ёсьць далёка шырэйшай і глыбейшай ува ўсім ад успомненай вышэй дэкларацыі правоў маладога пакаленьня. Аднак, калі-б і гэту дэкларацыю хацеў хто-небудзь зрабіць падставай для супольнага паразуменьня моладзі, то гэта ня ўдасца, бо і ў ёй між добрымі пунктамі, між мінімальнымі жаданьнямі, на каторыя беларуская моладзь магла-б нават згадзіцца, як на пераходныя да далейшых і шырэйшых, ёсьць так-жа пункты, на каторыя беларуская моладзь згадзіцца ня можа.

Агулам думка стварэньне супольнага фронту моладзі добрая, але і рэалізаваць яе трэба добра, незалежна і так каб моладзь уваходзячы ў гэты фронт для спраў, праўда, важных і вялікіх не патрэбавала аднак выракацца сваіх найвышэйшых імкеньняў.

j. n.

CHRONIKA

Z biełaruskaha žyćcia

Sudy. 17 VI siol. Vil. Haradzki Sud zasudziŭ hram. J. Paźniaka, redaktara „Bieł. Krynicy“, na 2 tydni aryštu i 40 zł. štrafu. 18. VI toj-ža sud zasudziŭ hram. Ul. Kazłoŭskaha, redaktara „Novaha Šlachu“, na 1 miesiac aryštu i 50 zł. štrafu, a 26. VI heny-ž sud zasudziŭ jznoŭ redaktara „Bieł. Krynicy“ hram. J. Paźniaka na 2 miesiacy aryštu, z ustrymańniem kary na 2 hady, i 50 zł. štrafu. Jak hram. J. Paźniak, tak i hram. Ul. Kazłoŭski abvinavačваны byli za svaje presavyja vystupleńni, u katorych prakuror dahledziŭ prastupak.

10-cielećcie hurtka BIHiK u žodziškach. Sioleta pry-padajuć 10-tyja ŭhodki isnavanńia hurtka Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury ŭ Žodziškach, Vialejskaha pav, šviatka-vańnie jakich adbudziecca 12. VII. Jubilata vitajem i žadajem udačy ŭ dalejšaj pracy!..

Vandroŭka biełaruskich studentaŭ. Bieł. Stud. Sajuz sioleta letam ładzić vandroŭku, z metaj paznańnia rodnaha kraju, u Navahradčynie. Zborka 12. VII u v. Valaŭka kala vo-ziera Švitež.

Z dziejnaści BNA. Niadaŭna, na prapanovu niekatorych siabroŭ, Rada BNA praviala dyskusiju i źmianila niekatoryja punkty prahramy BNA. 16. VI siol. adbyłosia pasiedźanńie C. K. BNA, na jak m była pryniata rezalucyja ab sučasnym pała-žeńni Biełarusaŭ u Polskaj Dziaržavie. Rezalucyja heta była nadrukavana ŭ № 31 „Bieł. Krynicy“.

Biełaruskaja pilihrymka ŭ Kalvaryju. Za prykladam minulaŭna hodu, z inicyjatyvy vilenskaha Biełaruskaha Kaściel-naha Kamitetu adbyłasia 7. VI sioleta pilihrymka biełarusaŭ katalikoŭ u padvilenskaju Kalvaryju. Pilihrymka vyjšla pašla nabaženstva z kaścioła św. Mikałaja i pa darozie śpiavała bieł. relihijnyja pieśni. Vadziŭ pilihrymku i havaryŭ kazańni Ks. A. Stankievič. Ludziej było kala 500 asob. Prytym brali ŭ joj udziel ludzi, jakija specyjalna dziela hetaha prybyli aź z Švian-cianskaha, Vialejskaha, Baranavickaha, ščučynskaha, Ašmian-skaha, Vaŭkavyskaha, Lidzkaha i Vilenska-Trockaha pavietajaŭ. Častka hetych ludziej była tak-ža na adkryćci pamiatnika K. Svajaku i akademii ŭ čeść jahonuju 6. VI, ab čym padajom na inšym miescy hetaha numaru „Šl. Moładzi“.

Biełaruskaj Adryŭny Kalendar na 1937 h. Daviedvajem-sia što Bieł. Drukarnia im Fr. Skaryny ŭ Vilni ŭžo raspačala druk Biełaruskaha Adryŭnoha Kalendara na 1937 h.

Z BSSR. — Niadaŭna sŭvieckija ŭlady pierajmienavali Biełaruskaju Akademiju Navuk na Akademiju Navuk BSSR. Žmiena heta nazovu Akademii vyrazna šviedčyć, jak sapraŭdy kamunistyja ŭ SSRR bajacca ŭsiaho, što tolki jość biełaruskaje... navat nazovu...

Z KRAJU

Pałažeńnie rabotnickaj i sialanskaj moładzi ũ našym krai i vychad z jaho.

Bielaruskaja rabotnickaja i sialanskaja moładź pieravažna małaadukavanaja abo zusim ciomnaja. Niekatoryja majuć usiaho tolki dva abo try končanyja addziely polskaj pačatkavaj školy, redka kaho možna spatkać, kab končyŭ čatyry ci piać addzielaŭ henaj školy. Usie dobra znajem, jakuju aśvietu dajuć nam henyja niekalki addzielaŭ polskaj školy.

I tak żyvuć maładyja, ciomnyja i sumnyja, jak vasielni dzień, chudyja, biazsilnyja i časta chvoryja ludzi, nia bačačy prad saboj nijakaje budučyni. Z pasiarod rabotnickaje moładzi mnoha jość biezrabotnych, a katoryja pracujuć, — nia peŭnyja svajho zaŭtra. Sialanskaja moładź u nas pieravažna małaziarnaja, abo biezziamielnaja. Budučy ũ takim pałažeńni i nia majučy dostupu da navuki i da karystańnia z usich zdabyčaŭ kultury i cyvilizacyi, moładź časta staić na biezdarožžy, abo bludzić pa čužych darohach, nia bačačy sapraŭdnaha vychadu.

Voš-ža bielaruskaja moładź pavinna naŭpierad abjadnacca ũ svaje bielaruskija arhanizacyi, kab hetkim šlacham barocca za svaje pravy, za palepšańnie svajho bytu. Pavinna jana supracouničać z paniavolenaj i eksploatavanaj moładździu inšych nacyjanalnašciaŭ. Razam sa starejšymi moładź musić zmaacca za: 1) školu ũ rodnaj movie, 2) kursy dla darostaj moładzi ũ rodnaj movie, 3) pracu, 4) chleb, 5) mir, 6) svabodu.

Takim-ža šlacham idučy zmožam palepšyć svajo žyćcio. Bielavieža.

A. Stapčuk.

Jak hulaje ũ nas moładź.

v. Kurapole, Dzišnienskaha pav. Najstrašniejšym voraham našaje moładzi žjaŭlajecca samahonka: jana demoralizuje maładych, niščyć ich rozum i enerhiju i davodzić da taho, što ciapier na vioscy nivodnaja badaj viečaryna nia moža adbycca biaz bojki. Moładź u nas nia ũmieje, a abduranaja samahonkaj i nia moža paludzku hulać na viečarynie. Ciapierašniaja viečaryna na vioscy — heta strašny abraz. Na jaje sabirajuca chłapcy, jak na vajnu, biaručy z saboj kindžały, švincoŭki, nažy, adrazanki, spružyny i h. p.

Chata, u jakoj adbyvajecca hulańnie, byvaje zvyčajna pierapoŭniena nia tolki moładździu, ale i starejšymi mužčynami i žančynami z dziaćmi, katoryja prychoziać pahladzieć, jak ich synki i dačuški hulajuć. U takoj chacie strašna ciesna ad ludziej i dušna ad dymu, pary i pyłu. Chłopcym i mužčynym ku-rać biez pierastanku, a dym ich i pył ad tancaŭ udychajuć

Рэдагуе Калейя.

Выдаюць: Я. Багдановіч і А. Шутовіч. Рэдактар Я. Найдзюк

maleńkija hrudzi dziaciej, što siadziac u matak na kaleniach. Skoki moladzi adbyvajucca biestałkova, niepavažna, a z boku hledziačy, vyhladajuć jany na niešta durnoje.

Niama tut vietlivašci chłapcoŭ adnosna dziaŭčat. Chłapcy nia prosiac dziaŭčat tancavać, ale prosta vyciahvajuć ich za ruki. Skačuć chłopcy ŭ šapkach, z papiaroŭami ŭ zubach, z vykrykami, z švistami, z prytopyvańniem, biaz nijakaj uvahi, časta topčucca pa nahach dziaŭčat i kruciacca pa cełaj chacie, jak dzikija. Pry tym tancujuć užo pieravažna tancy čužyja, taksama niejkija dzikija. Kali užo dobra razhulajucca i kali chłapcoŭ mocna „ražbiare“ samahonka, dyk tady ni z siaho, ni z taho paŭstaje miž imi kałatnia, pašla mordabojstva i sapraŭdnaja bojka. Na hetym i kančajeccu viečaryna. Pašla jaje adny jduć na toj šviet, druhija ŭ špital, a trecija ŭ vastroh. Voš da čaho davodzić haretka i dzikija hulni.

Voš-ža treba apamiatacca. Treba siłu i enerhiju vykarystać dla dobraje spravy, abo zaniacca sportam. Treba čytać dobryja bielaruskija knižki i časapisy, a jany daduć razryŭku i karyść. Kali-ž hulać, dyk hulać kulturna, spakojna, naładziŭšy pradstaŭleńnie, abo lekcyju, špiavajučy svaje pieśni i nie padymać ruki biaz-daj pryčyny na svajho brata. Vo ŭ praciŭnym wypadku sami siabie daviadziom da zhuby. *J. Kurdzionak.*

З ВЫДАВЕЦКАЙ НІВЫ

„Сучасныя Маладажоны“ — *Н. П. Краснова.* Зь беларушчы М. Ш. Водэвіль у 1 дзеі. Бач. 14. Фармат 16°. Вільня 1936 г. Цана 25 гр.

Ёсьць гэта невялічкі характэрны абразок з сямейнага жыцьця маладажона. Прадстаўляе ён у гуморыстычнай форме нязгоду, сваркі, а нават бойку маладой пары жаніхоў. У выніку непаразуменьня абое хочуць разыйсьціся і адно ад другога ўцякаюць. Муж зьбіраецца ўцякаць нават дзесь за граніцу і скаржыцца на сваю жонку ейным бацьком. Жонка-ж уцякае да бацькі мужа і яму скаржыцца. Бацькі годзяць маладажонаў, пры тым адносна жонкі бацька ейны ўжывае дзягі. Гэта дае пажаданы вынік: між маладажонамі наступае згода. На гэтым і кончыцца водэвіль. П'еска напісана жыва і ёсьць лёгкай да пастаноўкі на сцэне.

„Беларускі Фронт“ — пад гэтым назовам сёлета ў м-цы чэрвені пачаў выходзіць новы беларускі палітычны месячны часапіс. Выдаўцом і рэдактарам „Б.Ф.“ ёсьць студ. В. Папуцэвіч.

„За беларускую школу“ — гэтка мела назоў аднаднёўка, якую выдаў 16.VI сёлета Школьны Сакратар'ят у Вільні. На жаль, адміністрацыйныя ўлады аднаднёўку гэту сканфіскавалі.

„Золак“ — орган маладой бел. сацыялістычнай думкі Пасьля перарыву, нядаўна выйшаў № 1(6). — Цікава зазначыць, што часапіс гэты, цяпер, калі праводзіцца беларуская школьная акцыя, нічога аб гэтым ня піша, а яшчэ пытаецца: чаму гэта БГІК і ТБШ супольна вядуць гэну акцыю? — Ці-ж сапраўды рэдактаром „Золаку“ справа роднай школы ёсьць так малым фактам, каб дзеля барацьбы за яе не супрацоўнічаць?

У С І А Ч Ы Н А

— У Polšчы dalej adbyvajucca časta strajki i sutyčki rabotnikaŭ z palicyjaj. I tak byli ŭ m-cy červieni kryvavyja sutyčki ŭ Krasnymstaviе, Toruni, Gdyni, dzie pašla ŭ koŭnym z hetych miestaŭ ad ranaŭ pamiorla pa 1 rabotniku. Niadaŭna-ŭ dajšlo da kryvavych sutyčak rabotnikaŭ i sialan z palicyjaj u Lvoŭskim vajavodztvie, u časie jakich ad kulaŭ palicyi bylo zabita 11 asob i šmat ranienyh.

— У Ženevie adbylasia narada Lihi Narodaŭ, na katoraj pastroŭlena bylo skasavać ekanamičnyja sankcyi adnosna Italii. Na hetaj naradzie byŭ i vystupaŭ u abaronie Abisynii abisynski car Haile Selasie, jakoha paciešyli tolki tym, što aneksii—dałučeńnia—Abisynii da Italii Liha Narodaŭ nie pryznaje.

— Saviety abvieścili prajekt novaj kanstytucyi SSRR. Šyrej ab hetym napišam pašla.

РАШТОВАЯ СКРЫНКА

Моладзи v. Kazly kala Horadni: Ab pabićci kamandantam viaskovyh chlapcoŭ i ab jahonaj hutarcy prosim pryslać nastupnyja danyja: 1) kali kamandant biŭ chlapcoŭ i dzie (data i miesca), 2) prožvišča kamandanta, abo jahony numar, 3) prožviščy i dakładnyja adrysy chlapcoŭ, jakija byli pabity, 4) što kamandant havaryŭ bjučy chlapcoŭ i 5) kali joše šviedki, dyk padajcie ich prožviščy i adrysy. Pa atrymańni hetych danyh my ŭsio apublikujem i spravu pieradamo ŭ Sud, a tak-ža ŭ Lihu Abarony Pravoŭ čalavieka i Hramadzianina. Inačaj my pamahčy nia možam. Usim paciarpieŭšym pierasyłajem ščyry spahad.

Моладзи v. Komatava: Jak bačycie, u hetym numary spravu deklaracyi parušajem i biaromsia za jaje, zdajecca, zhodna i z vašymi pahladami.

Б. Камароўскаму. Прысланыя вершы пераглядзелі, адзін з лепшых, паправіўшы, надрукуем. „Нарачанскі бунт“ вельмі слабы формай, многа пустых і непатрэбных дыялёгаў. Пры гэтым шмат вершаў ёсць проста пераробкай з Купалы, машары і інш. Пісаць Вы маглі-б, але пішэце самастойна і зьвярнеце большую ўвагу на апрацоўку формы.

Д—чу: За прысланых матар’ялы шчыра дзякуем, будзем карыстаць, як кончым друк новэлі „На родным палетку“.

А. Думнаму: Караснандэнцыі ня можам надрукаваць з прычынаў цэнзуральных. Нерш слабаваценькі, але паправіўшы будзем старацца надрукаваць, можа нават у наступным нумары „Шляху Моладзі“. Наша становішча адносна дэкларацыі маладога пакаленьня нэгатыўна-крытычнае, бо дэкларацыя гэна зусім вузкая і ў ёй ня выражаны належна нават мінімальныя жаданьні бел. моладзі. Просім пісаць часцей.

Усіх, хто зьвяртаўся ў справе дэкларацыі правоў маладога пакаленьня, просім прачытаць зацёмку ў гэтым нумары на бач. 14. (Z гручыны niastačy mieca adkazy inšym asobam damo ŭ № 7-8 „Šl. Mol.“)

БЕЛАРУСКАЯ КНІГАРНЯ „НАДЗЕЯ“

(раней Ул. Манкевіча, яшчэ раней Беларускага Выдавецкага Т—ва) Вільня, Астрабрамская вул. № 1 прадае ўсе беларускія кніжкі, песеньнікі, часопісы, календары, сьценкі да календароў і інш. Заказы выпайняюцца борзда й акуратна. Хто выпісвае з кнігарні „Надзея“ болей як на адну залатоўку і пры тым пасылае грошы наперад, той за перасылку па пошце ня плаціць. Выпісваючы ня болей як на адну залатоўку, трэба дадаць на перасылку 15 грашоў.

Хто выпісвае да трох зэл., можа грошы паслаць у лісьце паштовымі значкамі. Калі-б выпісваныя кніжкі ці іншае прапалі на пошце, дык кнігарня „Надзея“ варочэе ўсе панесеныя выпісваючым страты.